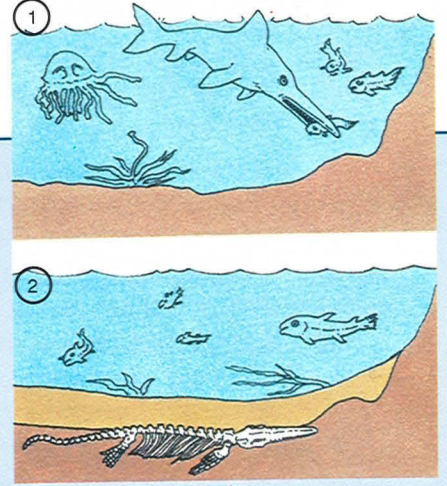


Fosiller

Tüm canlılar öldükten sonra fosilleşebilir; fakat bunun için uygun yerde ve zamanda bulunması gerekir. Canlı öldükten sonra, gövdesi çürürse ya da başka canlılar tarafından yenirse, sonsuza değin kaybolur. Ancak çabucak kum ya da çamurla örtülürse, gövdenin fosilleşme şansı artar. Deniz dibi, fosilleşme için çok uygun bir ortamdır. Karadan farklı şekillerde gelen kum ve toprak yani tortul, denizlerde birikir ve deniz dibini büyük bir hızla örter. Bu yolla, bol bol ölü deniz kestanesi, mercan ve kabuklu buraya gömülmüş olur. Ama bildiğiniz gibi kuş, maymun ve böcekler karada yaşarlar. Bu yüzden bunların fosillerini bulmak oldukça güçtür. Ama, paleontologlar (bu insanlar fosilleri araştırırlar) fosillerin farklı yerlerde bulunabileceklerini de bilirler. Çok çok eski zamanlarda göl ya da su birikintisi olan yerlerde bitki kalıntıları, balıklar ve küçük hayvan fosilleri bulunabilir. Doğal katran çukurlarında da bazen fosillerle karşılaşabilirsiniz. Ayrıca artık soyları tükenmiş olan mamutların fosilleri de buzla kaplı soğuk bölgelerde bulunmuştur.

Fosiller Nasıl Oluşur?

Milyonlarca yıl önce dişli bir balık ölüyor ve deniz tabanına doğru batıyor. Bu balığın gövdesinin yumuşak kısımları çürüyor; fakat iskeleti karadan gelen tortulla örtülüyor. Kemiklerin içine mineraller doluyor ve böylece tam bir fosil oluşuyor. Bu fosil daha sonra yer hareketleri ve erozyonla yüzeye kadar çıkabilir. (Resim 1, 2, 3 ve 4)



Ağaç fosillerinde büyüme halkaları rahatlıkla görülebilir.



Suda çözünmüş mineraller eski ağaçların odunsu kısımlarına sızarlar.

İç kabuk izi

Dış kabuk izi



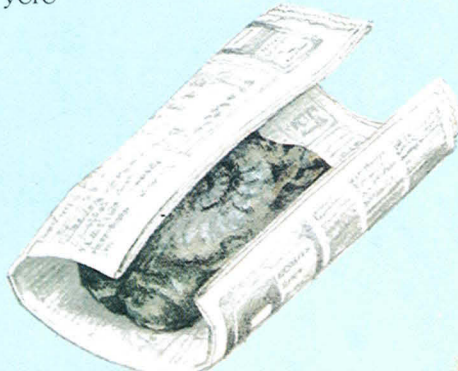
Bu kireçtaşları, deniz kabuklarının dışlarının ya da içlerinin izlerini taşırlar.



Fosil Toplama ve Temizleme

Taşa çekiçle vurmadan önce yakından iyice bakın. Taşın doğal çatlaklarından yararlanın ve taşı böylece kırın. Bu toplayıcı taşı yavaş yavaş vurarak zaten çatlamış olan parçayı alıp çıkarmayı planlıyor. Bir eliyle de çıkarmak istediği parçayı destekliyor ki taş yere

düşmesin. Çoğu iyi fosil, toplayıcının dikkatsizliği yüzünden yok olur. Sabırlı olun. Çıkardığınız parçayı, üzerinde titizce çalışabileceğiniz bir yere, evinize götürün. Taşırken fosili bir şeye sarın ve çarparak kırılmaması için kum dolu bir torbaya yerleştirin.

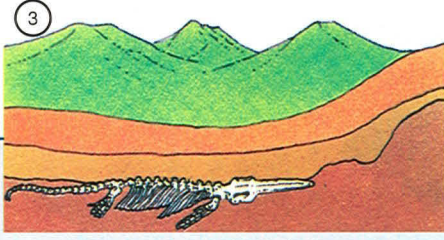


Her örneği korumak için gazeteye ya da o an yanınızda bulunan uygun bir şeye sarın.

Yardımcı bir büyüteç

Tutucu oynar k





Eğer şansınız yaver giderse üzerinde gerçek kabuklar olan iyi bir kabuk fosili bulabilirsiniz.



Yaprak fosillerinde çok ince izler bulunduğu için bunlara dikkatli davranmak gerekir.

İz Fosil ve İşaretleri

Bazen canlının kendisi değil de bıraktığı izler fosilleşir. Bunlara "iz fosil" denir. Dinozorların ayak izlerinin fosilleri ayrıca insanınki de birçok farklı



150 milyon yaşındaki at nalı yengeci, son gezintisinin ayak izleriyle birlikte fosilleşmiş.

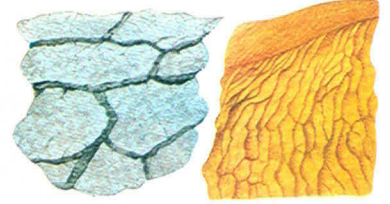


Dinozor ayak izi fosilleri, bu canlıların derisi üzerindeki detaylar sayesinde dinozorun kendisi hakkında birçok bilgi verir.

ülkede bulunmuştur. Solucan delikleri, trilobit ayak izleri hatta yağmur damlalarından kalma izler bile fosil olarak korunabilir.

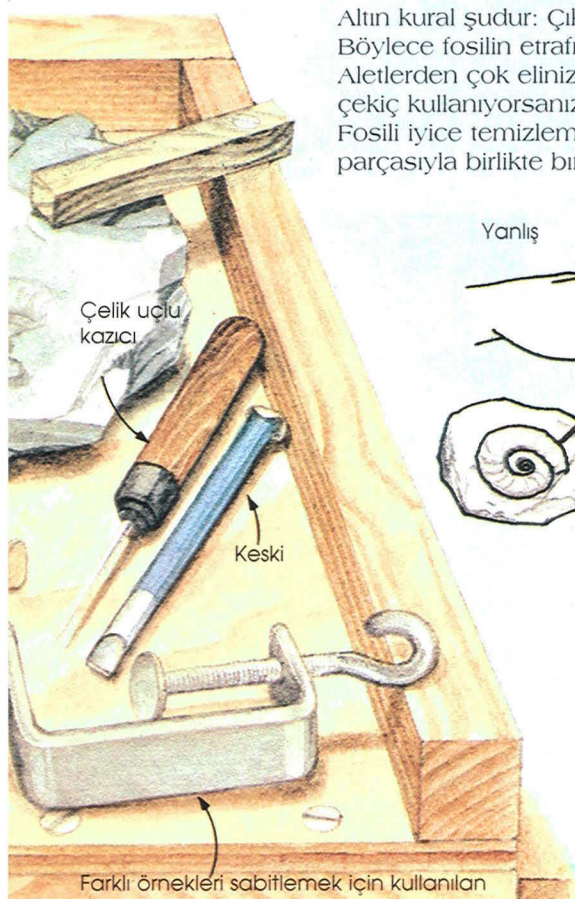


Bu taşlaşmış toprakta görülen delikler, deniz tabanında eskiden solucanların cirit attığını gösteriyor.



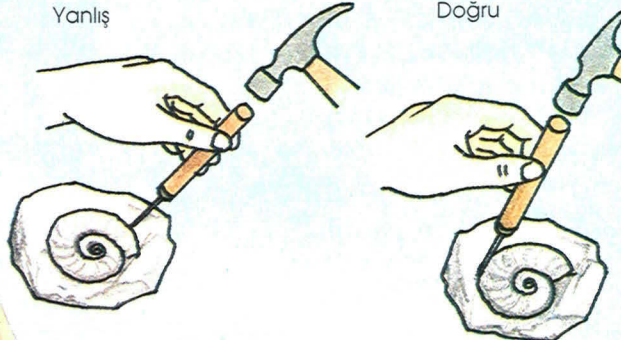
Çamur çatlakları ve dalgalı kumsallar da fosilleşebilirler.

Altın kural şudur: Çıkarılacak örnekten uzakta çalışmak. Böylece fosilin etrafındaki taş kırılır ama fosil kırılmaz. Aletlerden çok elinizi kullanmanızda yarar vardır. Eğer bir çekiç kullanıyorsanız çok çok dikkatli ve yavaş olmalısınız. Fosili iyice temizlemek yerine üzerinde bulunduğu taş parçasıyla birlikte bırakmak bazen en iyi yöntem olabilir.



Yanlış

Doğru



Bu fosil toplayıcı, denizkestanesi fosilini sarmalayan kireci sivri uçlu kazıcıyla temizliyor.



Fosil Dökümü

Lateks denen bir maddeyi, fosil üzerine (daha güvenlisi, fosil görevi yapacak yalancı ya da yapay bir fosile) sürüp donmaya bırakın. Daha sonra uygun bir yerinden kesip içine dolgu malzemesi olarak hazırladığınız alçıyı doldurabilirsiniz. O da donduktan sonra plastik lateksi keserek fosil modeli elde edersiniz.

